

Úpravy archivních autoritních záznamů geografických objektů na území České republiky v zápisech IS PEvA II z důvodu jejich synchronizace s IS CAM

Uživatelská příručka Informačního systému pro vedení evidence Národního archivního dědictví na národním portálu (IS PEvA II)

Datum: 17. února 2023

Verze: 1.1

Autor: Josef Hora, josef.hora@mvcz.cz

1. Popis výchozího a cílového stavu

Následující návody mají za cíl popsat postup při úpravách archivních autoritních záznamů (dále též „záznamy“ nebo „záznamy entit“) geografických objektů na území České republiky (dále jen také „GEO“) v IS PEvA II, které nejsou synchronizované s IS CAM.¹ Obvykle tedy nejde o objekty, které byly součástí prvotního importu z RÚIAN.² Dále nás budou primárně zajímat GEO z podtřídy „Administrativně či jinak lidmi vymezená území“. Zápisy z ostatních podtříd jsou v IS PEvA II naprosto výjimečné (viz také dále).

Cílem popisovaných úprav je doplnit záznamy tak, aby odpovídaly zásadám Základních pravidel pro zpracování archiválií, verze 3.1³ (dále jen „Základní pravidla“ nebo jen „ZP“), vyřešit multiplicitní záznamy a dle možností provést synchronizaci s IS CAM. Postupy při synchronizaci jsou uvedeny v příručce [Synchronizace entity IS PEvA II s entitou v CAM](#) na stránkách Ministerstva vnitra.

Geografické objekty jsou v IS PEvA II napojeny na listy NAD, archivní pomůcky a vnější změny (jako místo vzniku archiválií). Dále u původců vystupují v roli místa narození a místa úmrtí osob, sídla korporace a místa konání události. Současně mohou být také nadřazeným objektem (v PEvA II údaj „Nadřazený prvek“) pro jiné geografické objekty, což má mimo jiné vliv na jejich geografický doplněk.⁴ Pravidla pro tvorbu geografického doplňku podle ZP jsou velice komplexní a našeptávač v IS PEvA II většinu těchto pravidel využívá. **V důsledku těchto vazeb se však nesprávně provedený popis u geografického objektu promítá do záznamů navázaných korporací, událostí a podřízených geografických objektů.**

---

¹ CAM – Centrální archivní modul pro správu archivních autoritních záznamů zapsaných podle Základních pravidel.

² RÚIAN – Registr územní identifikace, adres a nemovitostí, je jedním ze čtyř základních registrů, které tvoří systém základních registrů veřejné správy ČR. Základní registry jsou v legislativním řádu ČR zakotveny zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, v platném znění. RÚIAN obsahuje informace o územních prvcích, účelových územních prvcích, územně evidenčních jednotkách, adresách na území ČR a jejich vzájemných vazbách – viz <https://vdp.cuzk.cz/>.

³ Publikováno <https://www.mvcz.cz/clanek/metodiky.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.

⁴ ZP, verze 3.1, část 12.3.3 Administrativní zařazení (hierarchická struktura).

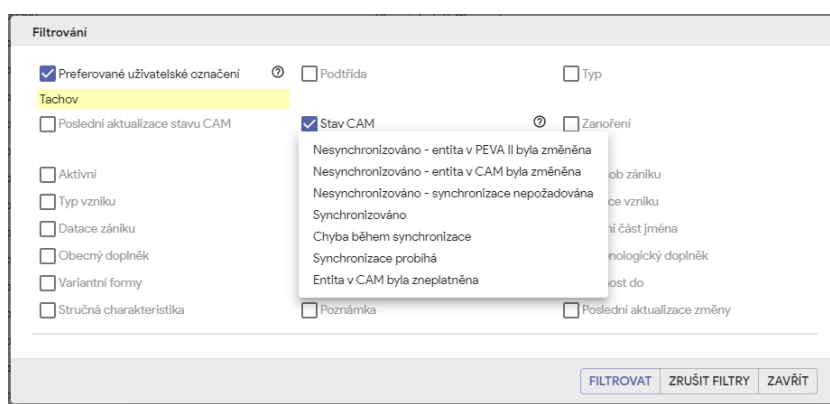
Je tedy třeba prověřit a případně opravit zápisy GEO, které nejsou synchronizovány s IS CAM (viz také kap. 4, s. 9). Nezastupitelnou roli mají v tomto případě státní okresní archivy, které by měly tyto opravy v rámci příslušného okresu provést. V některých případech je samozřejmě nutné spolupracovat i s příslušným městským archivem či jiným archivem, který tyto GEO používá.⁵

Úvodní rada: Stejně jako je v zápisu původců důležitou pomůckou příloha č. 14 ZP, tak při zápisu geografických objektů je nezbytné používat přílohu č. 10 ZP. Podtříd a typů těchto objektů je velké množství a pravidla jsou odlišná pro jednotlivé podtřídy, typy i také jednotlivé státy.

1.1 Vyhledání nesynchronizovaných GEO

Pro tento účel se používá buď hledání GEO, které jsou z daného okresu a nejsou synchronizovány s IS CAM, nebo hledání podle podtřídy GEO, která u těchto entit obvykle obsahuje hodnotu „Migrovaná hodnota neznámého podtypu“ (po migraci z PEvA I).

Na obrázku je nastavení (základního) filtru v evidenci geografických objektů. Podle vzoru „Tachov“ se hledá v celém preferovaném uživatelském označení, tj. včetně stručné charakteristiky. Nelze využít např. hledání podle podoby geografického doplňku, protože příslušné pole vždy hledá podle počátečního řetězce (textu „Tachov“).⁶

Obrázek 1: Vyhledání geografických objektů náležejících k okresu Tachov a nesynchronizovaných s IS CAM.

V údaji „Stav CAM“ je třeba vybrat hodnotu „Nesynchronizováno – synchronizace nepožadována“. Podle této podmínky se najdou všechny GEO, které v daném okamžiku nejsou synchronizovány a nejsou v chybovém stavu synchronizace.

1.2 Problematika podtřídy a typu objektu u nesynchronizovaných GEO

Při úpravách je nutné rozlišovat GEO z podtřídy „Administrativně či jinak lidmi vymezená území“ od geografických objektů z ostatních podtříd.⁷ V dalším textu se soustředíme jen na podtřidu „Administrativně či jinak lidmi vymezená území“, protože pravidla pro její zápis se od ostatních podtříd často liší. V IS PEvA II jsou záznamy z jiných podtříd spíše výjimečné a lze pro ně nalézt příklady zápisu v příloze č. 10 ZP.

Dalším kritériem pro určení správného postupu je typ geografického objektu (v IS PEvA II obvykle zkráceně „typ objektu“, dále jen také „typ GEO“ nebo jen „typ“).⁸ V určitých oblastech popisu platí

⁵ Jaký archiv má napojeny tyto GEO na své záznamy, lze snadno zjistit v Ústřední evidenci NAD.

⁶ Je ale možné kombinovat hledání podle (základního) filtru a rozšířeného filtru. V rozšířeném filtru lze nastavit, že vzor „Tachov“ se hledá v celém textu geografického doplňku.

⁷ ZP, část 12.1 a dále hlavně příloha č. 10, část „Třída Geografický objekt“.

⁸ ZP, část 12.3.2.

rozdílná pravidla zápisu pro typ GEO obec a hierarchicky nižší (obec, část obce, městská část/obvod⁹, nižší sídlení jednotka, ulice a další) a geografické objekty v hierarchii „nad obcí“, jako je okres, kraj a podobně. Z hlediska pravidel zápisu se obvykle shodují pravidla pro typ „obec“ a „vojenský újezd“, případně i „obec s širší působností“, ale ta je v Čechách jen jedna, a to Praha. Výslovně tedy tyto typy dále nebudeme uvádět (dále se také uvádí jen zjednodušené „typ obec a hierarchicky nižší“).

V dalším textu se soustředíme na zápis typů „obec a hierarchicky nižší“. Na závěr se krátce zmíníme i o zápisu geografických objektů hierarchicky vyšších než je obec.

2. Nesynchronizované GEO typu obec a hierarchicky nižší z podtřídy „Administrativně či jinak lidmi vymezená území“

Nesynchronizovanými jsou v této kapitole míněny GEO, které jsou nesprávně popsány v IS PEvA II a vyžadují úpravu.

U GEO na území České republiky mohou nastat tyto případy:

1. Jde o záznam, který je duplicitní k záznamu GEO synchronizovanému s RÚIAN¹⁰ nebo duplicitní k záznamu podle bodu 2 nebo 3;
2. Jde o záznam existujícího GEO, jehož záznam se nesynchronizuje s RÚIAN (obvykle nižší sídlení jednotka jako je osada nebo místní název);
3. Jde o zaniklý GEO. V Základních pravidlech je pojem „zaniklá“ přesně definován a nelze ho chápat intuitivně jako např. obec začleněnou v současnosti do jiné obce.¹¹

Speciálním případem jsou nesynchronizované a deaktivované zápisy některých českých geografických objektů typu „část obce“ importované z RÚIAN (obsahují identifikátor RÚIAN). Jde o případy, kdy u obcí je evidována jen jedna, a to stejně pojmenovaná část obce. V těchto případech je část obce totožná s celou obcí a po importu z RÚIAN byla tato část obce v IS PEvA II deaktivována. Tyto zápisy neupravujte a ponechte je v deaktivovaném stavu.

2.1. Záznam, který je duplicitní k záznamu synchronizovanému s RÚIAN

Obvykle jde o chybný zápis jako důsledek importu z IS PEvA I. Vždy musí jít o existující geografický objekt.

Typické příklady (červeně) jsou dále zapsány chybné nebo neúplné zápisy, modře správná podoba zápisu):

a) „**Děčín XXIII. - Popovice (Děčín, Děčín, Česko)**“ – správný import části obce z RÚIAN je zapsán jako „**Děčín XXIII-Popovice (Děčín, Děčín, Česko)**“. V chybném zápisu je navíc tečka a spojovník je mezi mezerami.

b) „**Bělá (Děčín, Děčín, Česko)**“ – správný import části obce z RÚIAN je zapsán jako „**Děčín X-Bělá (Děčín, Děčín, Česko)**“. Zde byl chybný zápis (neúřední podoba jména části obce) motivován

⁹ Po typ „městská část/obvod“ existují specifická pravidla pro tvorbu chronologického doplňku, viz ZP, kap. 12.3.1, část „3. Chronologický doplněk“. Podrobněji viz dále.

¹⁰ Součástí prvotního importu do IS PEvA byly všechny GEO z RÚIAN na úrovni část obce, městská část/obvod, obec, okres a kraj. Do IS CAM byly navíc importovány i všechna katastrální území.

¹¹ Viz ZP, kap. 12.2.6 ale i další části kap. 12.2.

i nesprávným zápisem preferovaného jména v INTERPI (ID n000741014).¹² Často také k tomuto způsobu zápisu navádí to, že geografický objekt byl původně samostatnou obcí a až následně se stal součástí jiné obce. Takové zápisy ale ZP nepřipouští. I v takových případech je nutné zapsat původní obec jako nižší sídlení jednotku (místní název, osadu ad.) nebo s ní pracovat jako s částí obce či městskou částí/obvodem. Ty by již ale měly být importovány z RÚIAN a synchronizovány s IS CAM.¹³

Řešení: Deduplikace (sloučení) chybného záznamu se záznamem entity importované z RÚIAN. Deduplikace v IS PEvA II nahradí původní chybný záznam správným, a to ve všech vazbách, kde byl použit. Nahrazení se na ostré/produkční instanci IS PEvA II (PROD) provede o půlnoci (na testovací instanci to trvá jen několik minut). Deduplikovaný záznam entity je zneprístupněn, přitom jde o nevratnou operaci, takže zneprístupnění je trvalé (v přehledu geografických objektů v základní evidenci NAD je zobrazen červeným písmem).¹⁴

Pracovní postup:

1. Jednoznačně identifikujte oba záznamy GEO určené k deduplikaci (nejlépe pomocí preferovaného označení).

2. Provedte deduplikaci.¹⁵ Deduplikace vždy začíná zobrazením GEO, který chcete sloučit, a sepnutím tlačítka DEDUPLIKACE nad formulářem. Při deduplikaci, kterou provádí lokální správce PEvA (dále jen „lokální správce“), je nutné záznamy obou entit upravit tak, aby měly shodné preferované označení (hlavní část jména a doplňky). Při úpravě záznamu musí být nastavena výjimka pro shodu preferovaného označení (tato funkce zajišťuje kontrolu, že při zápisu bylo dosaženo shody). Většinou je ponecháván záznam entity, který má bohatší údaje, např. když obsahuje variantní jména nebo identifikátor INTERPI.¹⁶ Není nijak důležité, ke kolika dalším záznamům jsou deduplikované GEO připojeny. To, že je GEO připojena i k záznamům jiných archivů, což je možné zjistit v ústřední evidenci NAD, není nijak rozhodující. V případě jakýchkoli nejasností ohledně správnosti sloučení je však třeba před deduplikací daný archiv kontaktovat. Pokud nemá uživatel potřebné oprávnění, požádá o provedení deduplikace lokálního správce nebo správce systému PEvA II.¹⁷ V žádosti je vždy nutné uvést, která jednoznačně identifikovatelná GEO se deduplikuje s kterou (nejlépe pomocí preferovaného označení).

Důsledky: Pokud je deduplikovaný záznam entity připojen k záznamu korporace nebo události, **musí být přímou editací opraven jejich geografický doplněk**. Pokud byl GEO nadřazeným pro jiný geografický objekt, musí být opraven i geografický doplněk podřízeného objektu.

---

¹² Nesprávným ve smyslu zápisu podle ZP. INTERPI v principu umožňuje zápis podle různých pravidel, ale zápisů podle ZP zde najdete minimálně. Stránky projektu INTERPI viz <http://www.interpi.cz/>.

¹³ Viz např. ZP 12.2.1 „Geografické objekty vyvíjející se v čase“ nebo 12.2.2 „Problematika slučování sídel“ ale i další kapitoly v této části ZP.

¹⁴ Červeně jsou v přehledu zobrazeny všechny GEO ve „speciálních stavech“. Jde o stavy „nahrazené“, „deaktivované“, „mimo rozsah platnosti“ a také deduplikované. O jaký stav se jedná, zjistíte zobrazením GEO ve formulářovém zobrazení.

¹⁵ Podrobněji [Administrátorská dokumentace IS PEvA II \(verze 1.4\)](#), kapitola 7.3.

¹⁶ Jeho správnost je ale třeba zkontrolovat na <http://www.interpi.cz/>.

¹⁷ Stačí zaslat e-mail na adresu helpdesk.peva@mvcz.cz, případně josef.hora@mvcz.cz.

Příklad pracovního postupu u deduplikace GEO „Popovice (Děčín, Děčín, Česko)“ s „Děčín XXIII-Popovice (Děčín, Děčín, Česko)“:

1. V evidenci geografických objektů se vyhledá deduplikovaný záznam entity a zobrazí se ve formulářovém zobrazení.

2. Otevření záznamů všech souvisejících původců (v tomto případě dvou) a

oprava jejich geografického doplňku z „Popovice, Děčín, Děčín, Česko“ na „Děčín XXIII-Popovice, Děčín, Děčín, Česko“.

Navázané entity - místo vzniku v listech NAD	[0/0]	▼
Navázané entity - místo vzniku u AP	[0/0]	▼
Navázané entity - místo vzniku u VněZ	[0/0]	▼
Navázané entity - podřazené geografické entity	[0/0]	▼
Navázané entity - původci	[2/2]	▲
☉ : Preferovaný název ☉		
☉ : Typ ☉		
  II. Bodenbacher freiw. Feuerwehr in Pfaffendorf - Wenzelsdorf (Popovice, Děčín, Děčín, Česko)		sidlo korporace
  Volksschule Pfaffendorf (Popovice, Děčín, Děčín, Česko : působnost od 1877-působnost d...		sidlo korporace

[Obrázek 2: Záznamy navázané na deduplikovaný záznam entity. Pro další postup stačí zobrazit v Základní evidenci NAD, protože důležití jsou jen původci a podřazené GEO.](#)

Bod 2. je nutné provést před deduplikací nebo před nahrazením deduplikovaného záznamu entity (do půlnoci dne, kdy byla deduplikace provedena). Při opravě záznamu původce není nutné provádět opravu sídla korporace, ta se samozřejmě nahradí automaticky.

Při provádění deduplikace lze doporučit toto pořadí úprav:

1. Sjednotit zápis preferovaného označení obou GEO – provádí operátor nebo lokální správce.
2. Opravit zápisy geografických doplňků u navázaných záznamů (lze použít našeptávače doplňku, protože zápis byl sjednocen) – provádí operátor nebo lokální správce.
3. Provést deduplikaci obou GEO – provádí lokální správce nebo správce systému PEvA II.

2.2. Existující GEO typu, který se nesynchronizuje s RÚIAN

Na úrovni použití v IS PEvA II jde nejčastěji o typ objektu „nižší sídelní jednotka“. ZP v tomto případě mluví o „místním názvu“, „městské čtvrti“, „osadě“ nebo „samotě“.¹⁸ Takové typy objektů v RÚIAN nejsou obsaženy. Může jít také o typy objektů „ulice“, „nábřeží“ – ty se automaticky z RÚIAN do IS CAM ani do IS PEvA II neimportovaly.

Speciálním případem je typ „katastrální území“. Všechna současná katastrální území jsou do IS CAM z RÚIAN importována, ale v IS PEvA II najdou uplatnění jen výjimečně (např. jako sídlo korporace je typ „katastrální území“ podle ZP zakázán).

Typické příklady (červeně jsou dále zapsány chybné nebo neúplné zápisy, modře zápisy po opravě):

„Herlíkovice (Hořejší Vrchlabí, Vrchlabí, Trutnov, Česko)“, správný/opravený zápis „Herlíkovice (Hořejší Vrchlabí, Vrchlabí, Trutnov, Česko : nižší sídelní jednotka) - místní název“.¹⁹

„Zlíchov (Praha, Česko)“ – po synchronizaci s existující entitou v IS CAM „Zlíchov (Praha, Česko : nižší sídelní jednotka) – část městského obvodu Praha 5“.

¹⁸ ZP, příloha č. 10, část „Třída Geografický objekt“, dále „Podtřída administrativně či jinak lidmi vymezená území“ a zde „Nižší sídelní jednotka“.

¹⁹ V ZP je stručná charakteristika oddělována od označení znakem čárkou a mezerou, v IS PEvA II je používán řetězec „ - “, v referenčním klientovi CAM je oddělovačem jen mezera.

„Petrská Ulice (Brno, Brno-město, Česko)“, správný/opravený zápis „Petrská (Brno, Brno-město, Česko : ulice) - ulice v městské části Brno-střed“. Upozornění: podle ZP se ulice vždy napojují na obec (obec se širší působností), to ale IS PEvA II nekontroluje.

Řešení: Opravit zápis tak, aby odpovídal ZP a synchronizovat s IS CAM.²⁰

Pracovní postup:

1. Zkontrolovat, zda již v IS PEvA II neexistuje správná podoba zápisu stejného GEO. Pokud ano, pak je třeba ho deduplikovat (viz postup výše) – provádí lokální správce nebo správce systému IS PEvA II.
2. Zkontrolovat, zda v IS CAM neexistuje správná podoba zápisu stejného GEO. Pokud ano, pak je třeba opravované GEO synchronizovat se záznamem stejné entity v IS CAM.²¹
3. Pokud se nepodaří oprava podle bodu 1 ani 2, opraví se zápis podle ZP. Jako vzor slouží příklady v příloze č. 10 ZP. ZP předepisují, jaké typy GEO lze použít pro Nadřazený prvek, IS PEvA II však tuto hierarchii úplně důsledně nekontroluje. Následně je třeba záznam synchronizovat s IS CAM odesláním do tohoto systému.

Důsledky: Pokud dojde při opravě zápisu GEO k takové změně, která by se promítla do geografických doplňků navázaných entit (korporací, událostí, podřízených GEO), tak je nutné u všech těchto entit opravit geografický doplněk (viz pracovní postup v kapitole 2.1, s. 3).

2.3. Zaniklý geografický objekt

Pravidla pro zápis zaniklých GEO stanovuje kapitola 12.2.6 ZP. Jako zaniklé objekty je možné zapisovat jen takové GEO, kde zaniklo osídlení. Fyzický zánik je ověřován s pomocí aktuálních map nebo dostupných satelitních či leteckých snímků (např. na <https://mapy.cz/>).

Nejčastější chybou je snaha jako zaniklý geografický objekt zapsat bývalou obec, která v současnosti tvoří součást jiné obce. V takovém případě se však nejedná o zaniklý GEO podle ZP a příslušná entita se popisuje jako existující.

Řešení: Opravit zápis tak, aby odpovídal ZP a synchronizovat s IS CAM.

Pracovní postup:

Odpovídá postupu z kapitoly 2.2 (s. 5).

Při zápisu zaniklých lokalit jsou používána následující pravidla:

- U zaniklých lokalit (v Česku i v zahraničí) je umožněno navázat archivní autoritní záznam entity na archivní autoritní záznam nejbližší určité nadřazené entity bez ohledu

---

²⁰ K načtení entity z IS CAM nebo spojení entity z IS PEvA II s existující entitou v IS CAM stačí oprávnění operátora v IS PEvA II. K odesílání do IS CAM je ale nutné složit „Atest CAM“ v roli PEvA nebo vyšší (CAM II a CAM III) – viz <https://cam.nacr.cz/info/atestace.html>.

²¹ Podrobněji k synchronizaci entit systému PEvA II a IS CAM příslušná příručka na stránkách Ministerstva vnitra <https://www.mvcr.cz/clanek/provoz-informacniho-systemu-evidence-narodniho-archivniho-dedictvi-na-narodnim-portal.aspx>.

na požadavek přesněji definovat hierarchii. Je tedy například možné napojit zaniklou obec s pomocí nadřazeného prvku na současnou obec (či dokonce její část), nebo ji lze napojit až na stát či kontinent, pokud není jistá její lokalizace. **V IS PEvA II je tedy nutné nejdříve vyplnit informace o zániku** (údaj „Způsob zániku“ a následně zánik datovat nebo alespoň určit „typ zániku“). Pokud to neuděláte, nabízí se v „Nadřazeném prvku“ např. pro typ geografického objektu „obec“ vždy všechny územní celky na úrovni okres a vyšší (hierarchie se dodržuje). **Pokud informaci o zániku zapíšete**, tak jsou v Nadřazeném prvku“ vždy **nabízeny všechny nezaniklé GEO** z třídy „Administrativně či jinak lidmi vymezená území“ (hierarchie je ignorována).

- Zaniklá lokalita se uvádí s typem objektu platným v době zániku. Jestliže typ nelze spolehlivě určit, zapisuje se jako „nižší sídelní jednotka“.
- Vždy je povinné zapsat informaci o zániku nebo poslední písemné zmínce. Pokud nelze zánik datovat, stačí uvést „typ zániku“ (pokud vyberete ve „Způsobu zániku“ hodnotu „zánik“).
- Pro zaniklé GEO je třeba vždy generovat chronologický doplněk.

Typické příklady (červeně jsou dále zapsány chybné nebo neúplné zápisy, modře zápisy po opravě):

„**Rolava (Přebuz, Sokolov, Česko)**“ – nalezen stejný zaniklý geografický objekt v IS CAM. Po synchronizaci zapsáno: „**Rolava (Přebuz, Sokolov, Česko : zaniklo) - zaniklá obec v okrese Sokolov**“. V IS CAM zapsáno pod typem „část obce“. Ve stručné charakteristice uvedena „obec“, ale to bude asi opravdu častý případ, kdy ve stručné charakteristice preferujeme typ, pod kterým byla sídelní jednotka nejznámější.

„**Konobřez (Most, Česko)**“ – většina informačních zdrojů mluví o zaniklé osadě na území současného Mostu, proto po opravě v IS PEvA II zápis „**Konobřez (Most, Most, Česko : nižší sídelní jednotka : zaniklo) - zaniklé sídlo v okrese Most**“ (v „Nadřazeném prvku“ je uvedena současná obec Most).

2.3.1 Zaniklé GEO jako sídlo korporací nebo místa událostí

Podle ZP se musí v geografickém doplňku používat jen objekty dle současného administrativního členění příslušného státu. Zaniklé lokality nebo i např. historické okresy nebo historické členění měst zde tedy zapsat nelze.

Příklad: Je zapsán původce „**Obecní úřad Lipnice (Lipnice, Vintířov, Sokolov, Česko : 1850-1945)**“. Sídlem korporace je zaniklá obec „Lipnice (Vintířov, Sokolov, Česko : zaniklo), část obce Vintířov zaniklá z důvodu těžby uhlí“ (typ GEO v době zániku je „část obce“). V geografickém doplňku korporace má být jen „Vintířov, Sokolov, Česko“, tj. správně je „**Obecní úřad Lipnice (Vintířov, Sokolov, Česko : 1850-1945)**“. Našeptávač IS PEvA II zaniklou entitu v sídle „pozná“ a našeptá správnou podobu doplňku. Postupy, jak zjistit navázané původce či podřízené GEO, jsou uvedeny v kapitole 2.1.

2.3.2 Zaniklé GEO jako nadřazené prvky jiných GEO

Při opravě zápisu zaniklého GEO je třeba zkontrolovat, zda k němu není zapsán nějaký podřízený geografický objekt. Takový případ ZP nepřipouští. Pro takový GEO je nutné najít nový Nadřazený

prvek, který je současnou administrativní jednotkou a také opravit geografický doplněk podřízené GEO. Na úrovni IS PEvA II by ale mělo jít ale o naprosto výjimečný případ.

2.3.3 Zaniklé městské části/obvody

V ZP existuje pro tento typ GEO výjimka definovaná v kap. 12.2.1 *Geografické objekty vyvíjející se v čase*. Zde je uvedeno: „*městské části/obvody*“, u kterých se jednotlivé fáze historického vývoje evidují jako samostatné entity. Pro ně platí ještě další výjimka, a to, že chronologický doplněk se tvoří z dat vzniku a zániku, neuvádí se tedy ve tvaru „zaniklo“ jak to platí pro všechny zaniklé GEO typu obec a hierarchicky nižší.

Příklad: „*Praha VI. (Praha, Česko : obvod : 1883-1949) - zaniklý obvod na území současného Vyšehradu*“.

IS PEvA II ale tuto výjimku zatím implementovánu nemá, tj. pro zápis typu „*městská část/obvod*“ tedy našeptávač navrhne doplněk „zaniklo“. Je tedy nutné chronologický doplněk zapsat ručně (v příkladu „1883-1949“).

3. Nesynchronizované GEO hierarchicky vyšší než typ „obec“

Obvykle jde o zaniklé geografické objekty (např. historické okresy) nebo objekty typu „jiné vymezené území“. Zde se zápis řídí přílohou č. 10 ZP.

Příklady:

„*Humpolec (Česko : okres : 1910-1949) - politický okres*“ – u zaniklých GEO se v tomto případě vždy zapisuje chronologický doplněk generovaný z data vzniku a zániku.

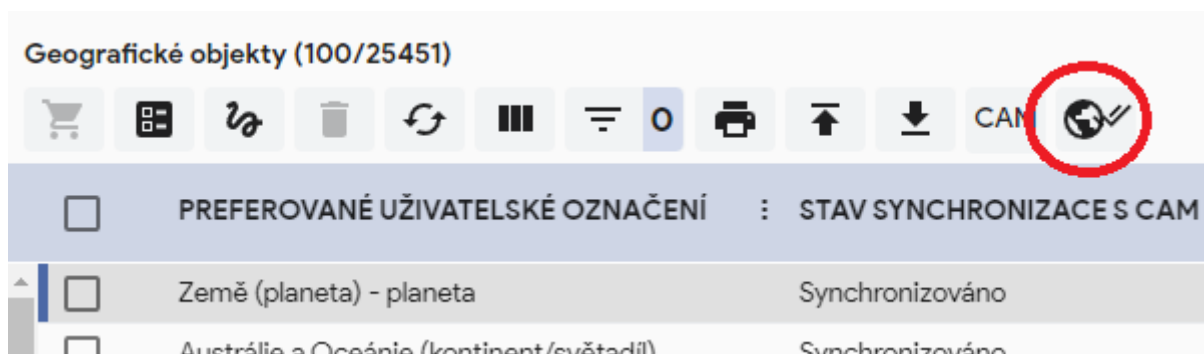
„*Příbramsko (Příbram, Česko) - Příbram a její okolí bez vazby na administrativně určené jednotky*“ – jde o typ „jiné vymezené území“; Nadřazený prvek „*Příbram (Česko : okres : 1960-)*“. Podoba stručné charakteristiky je přesně definována v ZP.

„*Čechy (Česko) - území Čech bez vazby na administrativně určené jednotky*“. Podle přílohy č. 10 ZP existuje pro „jiné vymezené území“ mnoho variant a možností zápisu.

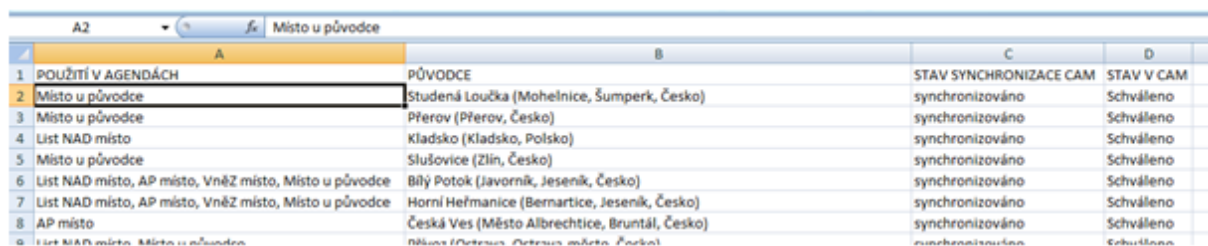
4. Ověření výsledku provedených oprav

V IS PEVA II je možné ověřit, v jakém stavu jsou geografické objekty připojené k záznamům a původcům, které instituce (archiv) vede v základní evidenci Národního archivního dědictví (NAD). Pokud jste v základní evidenci NAD, tak nad přehledem evidence geografických objektů (mřížkou) najdete označené tlačítko (Obrázek 3).

Obrázek 3: Přehled evidence geografických objektů a jeho ovládací prvky v základní evidenci NAD.

Sepněte toto označené tlačítko. Systém vytvoří výstup ve formátu CSV (textový soubor s oddělovači) všech napojených GEO. Na vytvoření výstupu jste upozorněni notifikací. Soubor uložte a otevřete, typicky v tabulkovém procesoru (např. Excel).

The screenshot shows an Excel spreadsheet with the following data:

	A	B	C	D
1	POUŽITÍ V AGENDÁCH	PŮVODCE	STAV SYNCHRONIZACE CAM	STAV V CAM
2	Místo u původce	Studená Loučka (Mohelnice, Šumperk, Česko)	synchronizováno	Schváleno
3	Místo u původce	Přerov (Přerov, Česko)	synchronizováno	Schváleno
4	List NAD místo	Kladsko (Kladsko, Polsko)	synchronizováno	Schváleno
5	Místo u původce	Slušovice (Zlín, Česko)	synchronizováno	Schváleno
6	List NAD místo, AP místo, Vněž místo, Místo u původce	Bílý Potok (Javorník, Jeseník, Česko)	synchronizováno	Schváleno
7	List NAD místo, AP místo, Vněž místo, Místo u původce	Horní Heřmanice (Bernartice, Jeseník, Česko)	synchronizováno	Schváleno
8	AP místo	Česká Ves (Město Albrechtice, Bruntál, Česko)	synchronizováno	Schváleno
9	List NAD místo, Místo u původce	Dělnice (Přerov, Přerov město, Česko)	synchronizováno	Schváleno

Obrázek 4: Výstup CSV napojených GEO otevřený v aplikaci Excel a částečně vizuálně upravený.

Sloupec „A“ (nadpis „Použití v agendách“) obsahuje informaci o tom, kde je příslušný geografický objekt napojen. Text „Místo u původce“ znamená, že byl použit jako místo narození nebo úmrtí u osoby, nebo jako sídlo korporace, nebo jako místo konání události, a to u původce, který je připojen k záznamům základní evidence NAD vašeho archivu. Pokud je uvedeno „List NAD místo“, je GEO zapsán jako místo vzniku v listu NAD, případně dílčím listu. Obdobně to platí pro evidenci archivních pomůcek („AP místo“), nebo přírůstek z evidence vnějších změn („Vněž místo“).

Sloupec „B“ (na obrázku chybně nadpis „PŮVODCE“, bude opraveno) obsahuje preferované označení příslušného geografického objektu.

Sloupec „C“ potom obsahuje stav synchronizace s IS CAM a sloupec „D“ stav entity v IS CAM, pokud je entita synchronizována.

Ideálním stavem je, že všechny geografické objekty v přehledu jsou ve stavu „synchronizováno“.

Hodnota ve sloupci „D“ („Stav CAM“) bude v ideálním případě „Schváleno“. Pokud bude GEO odeslán z IS PEvA II, tak bude, pravděpodobně dočasně, ve stavu „nová“. Další speciální stavy („neplatná“ a „nahrazená“) bude nutné následně řešit, ale zatím se tyto případy pravděpodobně neobjeví.²²

Poznámka: Obdobnou funkcionalitu najdete v IS PEvA II i v evidenci původců.

Literatura:

1. Základní pravidla, verze 3.0, kapitola 12;
2. Základní pravidla, verze 3.0, Příloha č. 10, část „Třída Geografický objekt“;
3. Základní pravidla, verze 3.0, Příloha č. 13, část „Zdroje ke geografickým objektům“.

---

²² Popis stavů entit v IS CAM najdete popsán např. na <https://cam.nacr.cz/doc/ontology/states.html>.